

Den følgende Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om en udvidet Forsøgsforplejning ved Hæren.

(Lovforslaget findes i Tillæg C.)

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Krigsministeren (Madsen). Det Lovforslag, som her foreligger for det høje Ting, gaar ud paa at bevilge 90,000 Kr. for at muliggøre en Fortsættelse af de Forsøg paa Forplejning in natura, som allerede nu foretages for en Del af Hæren. Ifølge den gældende Lov anstilles der Forsøg paa fuldstændig Forplejning af Korporaler, Underkorporaler, menige og Spillemand V. ved to Fodfolksregimenter, et Rytterregiment, Ingeniørregimentet og en Artilleriafdeling. Disse Forsøg ere endnu ikke afsluttede, men efter alt, hvad der foreligger for mig, maa de siges at have haft et meget tilfredsstillende Resultat. Det er Hensigten, for saa vidt dette Forslag bliver til Lov, at fortsætte Forsøgene og indsamle fornyede Erfaringer angaaende den Reform af Soldaternes Forplejning, som herved er tilsigtet, og som efter min fulde Overbevisning vil være til megen Gavn saavel for de enkelte Individider som for Hæren. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale dette Lovforslag til det høje Tings Velvillie.

Rambusch: Naar min Gruppe har bedt mig om at medgive dette Lovforslag den bedste Anbefaling, gør jeg det med saa meget større Glæde, som Forslaget peger i Retning af Forbedringer af de værnepligtiges Kaar, og den Vej, man vil gaa, naar disse Forsøg falde lige saa tilfredsstillende ud som hidtil, netop er den rigtige. Personlig hilser jeg det med saa meget større Glæde, som det peger henimod Gennemførelsen af Tanker, jeg længe har kæmpet for at føre igennem, de Tanker nemlig, at man paa ingen Maade bør kræve, at de Mænd, det Mindretal af Nationens Mænd, der skulle bære hele den personlige Værnepligtsbyrde, tillige, som det nu er Tilfældet, faa en pekuniær Værnepligtsbyrde, at der med andre Ord maa arbejdes henimod det Princip, at det pekuniært ikke koster den værnepligtige eller hans paarørende en eneste Smule, at han ligger inde og bliver uddannet som Soldat. Dette Maal kan efter min Erfaring kun naas ad den Vej, som Lovforslaget ogsaa peger paa, at der sørges for

de værnepligtiges Fornødenheder. Det vil paa den Maade naas baade bedre og sikrere, end hvis man vil gaa den anden Vej, som man tidligere har tænkt paa, og som man ogsaa undertiden endnu hører Tale om, nemlig at forhøje Lønningerne. At der i Længden kan naas noget godt ad den Vej, Lovforslaget følger, kan der saa at sige ikke være Tvivl om. Jeg har selv prøvet, hvad det vil sige at staa som Rekrut, og jeg har prøvet det ved en af de nøjsomme vestjydske Batailloner, hvor mange af mine Kammerater, ligesom jeg ogsaa gjorde, gennemførte det, der oftest betegnes som et umuligt Eksperiment, at faa Lønningen til at slaa til og leve helt af den. Men for at unge Mænd skulle kunne det, kræves der visse Betingelser i Retning af Nøjsomhed og Forudseenhed, som erfaringsmæssig absolut kun et Mindretal er i Besiddelse af. Naar man derfor vil stræbe henimod at forbedre Mandskabets Kaar, saa nytter det ikke at give mere, thi det vil kun komme dette Mindretal til gode, som er i Besiddelse af disse Egenskaber, men det store Flertal, som „lader Fiolen sørge“, vil kun opnaa at have det bedre den enkelte Lønningsdag og mulig i de allernærmeste Dage derefter, men i Virkeligheden ville deres Kaar ikke blive forbedrede. Tværtimod vil der vel mellem de sorgløse findes et Mindretal, hvem Lønningsforbedringen langt fra vil komme til gode, idet det for dem vil gaa saaledes, at naar de faa flere Penge, vil det føre til, at der begaas flere Udskejelser og som Følge deraf idømmes flere Straffe. Det er derfor min fulde Overbevisning, at netop ad den Vej, som disse Forsøg pege paa, vil man naa til et virkeligt Gode. — I nær Forbindelse hermed tør jeg maaske ganske kortelig strejfe en anden af de Hovedudgifter, som tynger den værnepligtige under Aftjenelsen af Værnepligten, og hvis Afhjælpning vilde have stor Betydning. Jeg tænker her ganske særlig paa Hærens Forsyning med Fodtøj. Jeg ved, at der i ledende Kredse ogsaa har været tænkt paa Forbedring i den Retning, og der er netop her et Punkt, hvor der ganske særlig for de Folk, der skulle bruge deres Fødder i høj Grad, for Infanterister og for dem, der have Øvelser nær beslægtede med Infanteristernes, ligger en Byrde, dels deri, at det Fodtøj, som medføres hjemmefra, ikke passer til de Krav, der stilles til det i Tjenesten, og dels i, at Anskaffelsen tynger uforholdsmæssig haardt paa deres lille Indtægt. — Dermed skal jeg paa det bedste anbefale Lovforslaget til Fremme,